

5

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

τεύχος 2ο

Απριλιος — Ιουνιος 1991

Τριμηνιαία έκδοση

του Εθνικού Συνδέσμου Διπλωματούχων Νοσηλευτριών-Νοσηλευτών Ελλάδος

«ΥΓΕΙΑΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑ»

ΕΣΔΝΕ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ

Εθνικός Σύνδεσμος
Διπλωματούχων Νοσηλευτριών -
Νοσηλευτών Ελλάδος
Πύργος Αθηνών, Γ' κτίριο, 2ος όροφος
Μεσογείων 2 115 27 ΑΘΗΝΑ
Τηλ: 77 02 861

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ε. Αγιώτου-Δημοπούλου
Ε. Γουλιά
Α. Καλοκαιρινού
Β. Λανάρα
Μ. Μαλγαρινού
Α. Παπαδαντωνάκη
Ε. Πατηράκη
Α. Πορτοκαλάκη
Α. Ραγιά
Μ. Στέφα
Ε. Χαραλαμπίδου

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Μαρία Μαλγαρινού
Καθηγήτρια ΤΕΙ Αθηνών
Πύργος Αθηνών - Γ' Κτίριο
2ος όροφος - 115 27 ΑΘΗΝΑ

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Φωτοστοιχειοθεσία - Σχεδιασμοί
Εξώφυλλο - Εκτύπωση

Κατεχακη & Αδριανείου 3 - 115 25 ΑΘΗΝΑ
Τηλ. 67 14 371 - 67 14 340
FAX: 67 15 015

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Νοσηλεύτριες/-ές _____ 2000 δρχ.
Σπουδάστριες/-ές _____ 1000 δρχ.
Οργανισμοί - Εταιρείες -
Βιβλιοθήκες _____ 3500 δρχ.
Εξωτερικού _____ 35 \$
Τιμή τεύχους _____ 600 δρχ.
για σπουδαστές _____ 300 δρχ.

1. Η νοσηλευτική συμμετοχή στον εορτασμό των 50 χρόνων από το έπος 1940 - 1941. Σ. Παπαμικρούλη	87
2. Η δράσις των Ελληνίδων αδελφών κατά την περίοδον του Ελληνο-ιταλικού πολέμου. Μ. Ελευθερίου-Καραϊωσηφίδου	93
3. Η μεγάλη θυσία - Μια αδελφή του ΕΕΣ θυμάται. Μ. Τσάλλη	98
4. Αναμνήσεις από τον πόλεμον του 1940 - 41. Κ. Μήτσου	111
5. Οι Ελληνίδες αδελφές στον πόλεμο του 1940 - 41. Ε. Σπηλιοπούλου-Αναστασιάδου	115
6. Από τη ζωή μου ως αδελφής του ΕΕΣ. Χ.Π. Τραϊανού	121
7. Ο πρώτος άρρωστος μας ήταν τραυματίας. Μ. Ευσταθοπούλου	124
8. Μνήμη ιερή. Χ. Κωλέττη	127
9. Εκτίμηση ποιότητας νοσηλευτικής φροντίδας. Πρόκληση για τους νοσηλευτές. Χ.Δ. Πλατή	133
10. Σεμινάριο με θέμα: Πλαίσιο μετεκπαιδευτικού προγράμματος ογκολογικής νοσηλευτικής. Μ. Μαλγαρινού	140
11. Υγεία και ανάπτυξη στη δεκαετία του 1990. Η. Nakajima	143
12. Ωραιές πρωτοβουλίες. Ε. Γουλιά	146
13. Γιατροί χωρίς σύνορα - Η «πανανθρώπινη» νοσηλευτική. Μια πρώτη ενημέρωση	149

CONTENTS

1. Nursing Contribution to the Celebration of 50 years from the Epic War 1940 - 1941. S. Papamikrouli	87
2. The activities of Greek Nurses during the Greek-Italian War. M. Eleftheriou	93
3. The great sacrifice. A Nurse remembers. M. Tsali	98
4. Memories from the 1940 - 41 war. K. Mitsou	111
5. The Greek Nurses in the war of 1940 - 41. E. Anastasiadou	115
6. From my life as a Hellenic Red Cross Nurse. Ch. Traianou	121
7. My first patient was a wounded soldier. (Student Nurse during the war). M. Efstathopoulou	124
8. Sacred Memory. Ch. Koletti	127
9. Quality assurance of Nursing care a challenge for Nurses. Ch. Plati	133
10. Concesus Conference on core Curriculum for a Post-Basic course in Cancer Nursing. M. Malgarinou	140
11. Health and Development in the 1990s. H. Nakajima	143
12. Excellent Iniciatives. E. Goulia	146
13. Medicine with out frontiers - Global Nursing	149

ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 1990
Health and development in the 1990s*

H. Nakajima

Γενικού Διευθυντή του ΠΟΥ

Απόδοση στα ελληνικά: Δ. Νικολαΐδη

Παρά τη βελτίωση στην παγκόσμια κατάσταση υγείας, η διαφορά μεταξύ αναπτυγμένων και αναπτυσσόμενων χωρών παραμένει μεγάλη. Το μεγάλο ποσοστό μητρικής θνησιμότητας σε πολλές αναπτυσσόμενες χώρες και η διαφορά στο προσδόκιμο επιβίωσης μεταξύ πλούσιων και φτωχών είναι απαράδεκτα.

Παρά τα οικονομικά προβλήματα που χαρακτήριζαν τη δεκαετία του 1980, έχει σημειωθεί πρόοδος ακόμη και στις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες. Δείκτες, όπως η βρεφική θνησιμότητα και το προσδόκιμο επιβίωσης κατά τον τοκετό, έχουν βελτιωθεί. Κατά την τελευταία δεκαετία, έχουν προστεθεί στο προσδόκιμο επιβίωσης 3 – 4 χρόνια, ώστε να κυμαίνεται διεθνώς περί τα 61,5 έτη. Σήμερα, ο αριθμός των παιδιών που πεθαίνει σε βρεφική ηλικία είναι 15 ‰ στις αναπτυγμένες χώρες και 79 ‰ στις αναπτυσσόμενες. Περίπου 60% των παιδιών στις αναπτυσσόμενες χώρες, που φθάνουν στο 1ο έτος της ηλικίας τους, έχουν εμβολιασθεί εναντίον των περισσότερων παιδικών ασθενειών, σε σχέση με 5% το 1974.

Το AIDS γρήγορα έγινε πολύ σοβαρή απειλή για την ανθρωπινή ύπαρξη. Ο ΠΟΥ υπολογίζει ότι 8 – 10 εκατ. ενήλικοι έχουν προς το παρόν μολυνθεί από τον ιό του AIDS. Περισσότεροι από τους μισούς θα νοσήσουν μέσα σε 10 χρόνια και οι περισσότεροι θα πεθάνουν. Μεγάλη ανησυχία δημιουργεί το αυξανόμενο ποσοστό μόλυνσης σε γυναίκες που βρίσκονται σε γόνιμη ηλικία και ο κίνδυνος μετάδοσης από τη μητέρα στο έμβρυο ή στο νεογνό τη στιγμή του τοκετού. Η διεθνής κοινότητα γνωρίζει καλά το πρόβλημα της εξάπλωσης ναρκωτικών, ιδιαίτερα μεταξύ των νέων, και την απειλή της καταστροφής μελλοντικών παραγωγικών μελών της κοινωνίας. Η σχέση ανάμεσα στη μετάδοση του ιού μεταξύ χρηστών ενδοφλέβιων ναρκωτικών και της εξάπλωσης του AIDS είναι καλά γνωστή. Μεγαλύτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στην ελάττωση της ζήτησης ναρκωτικών.

Κάθε χρόνο, χάνονται 12 εκατ. ζωές από καρδιοαγγειακές νόσους και 4,8 εκατ. από καρκίνο. Πολλοί δεν θα υπέφεραν και δεν θα πέθαιναν από αυτές τις ασθένειες, αν γινόταν πρόληψή τους με υγιεινό τρόπο ζωής, ιδιαίτερη προσοχή στο φαγητό και στη διατροφή, στη μέτρια κατανάλωση οινοπνεύματος και στη σημαντική ελάττωση του καπνίσματος.

* *World Health Forum 1990, 11:355 – 357*

Η παγκόσμια κατάσταση της ελονοσίας έχει οξυνθεί τα τελευταία χρόνια. Σε αυτό συμβάλλουν εν μέρει αναπτυξιακές δραστηριότητες. Η ασθένεια έχει εξαπλωθεί τοπικά, σε 100 περίπου χώρες, εκθέτοντας περίπου 40% του παγκόσμιου πληθυσμού σε κίνδυνο. Μεγαλύτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην πρόληψη και σε μέτρα ελέγχου, ιδιαίτερα στην παρουσία και στο πρόβλημα της αντίστασης των κουνουπιών και των παρασίτων.

Η πραγματικότητα είναι πως πολλοί άνθρωποι υποφέρουν, νοσούν και πεθαίνουν πρόωρα από αιτίες που μπορούν να προληφθούν. Το πρόβλημα είναι πώς να αντιμετωπισθούν οι βασικές ανάγκες εκατομμυρίων ανθρώπων για υγεία και ανεκτές και δημιουργικές συνθήκες ζωής. Εφόσον η πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας είναι η περισσότερο αποτελεσματική προσέγγιση στην υποστηρικτική φροντίδα υγείας, μιας ανεκτής ποιότητας για όλους τους πληθυσμούς, πρέπει πάντα να δίνεται προτεραιότητα στην ολοκλήρωσή της. Σε χώρες, οι οποίες αντιμετωπίζουν σοβαρές οικονομικές δυσκολίες, ιδιαίτερα στον προγραμματισμό και στον περιορισμό της χρηματοδότησης της φροντίδας υγείας, πρέπει να παρέχεται μεγαλύτερη τεχνική και οικονομική βοήθεια.

Η σχέση μεταξύ φυσικού περιβάλλοντος και υγείας και οι συνέπειές της στην ανάπτυξη είναι βασικές. Ο ΠΟΥ συνέστησε γι' αυτό το λόγο μια Επιτροπή Υγείας και Φυσικού Περιβάλλοντος, στην οποία προεδρεύει η Simone Veil. Η επιτροπή αυτή θα βοηθήσει τον ΠΟΥ στη διαμόρφωση στρατηγικής και προτεραιοτήτων και θα προετοιμάσει τη συμβολή του ΠΟΥ στο συνέδριο των Ηνωμένων Εθνών, που θα γίνει το 1992 με θέμα «Φυσικό περιβάλλον και ανάπτυξη». Ιδιαίτερο πρόβλημα αποτελούν οι συνέπειες για την υγεία από το πυρηνικό ατύχημα του Τσερνομπίλ, το 1986. Δεν υπάρχει αμφιβολία πως η επακόλουθη μόλυνση θέτει σοβαρό πρόβλημα υγείας και ανάπτυξης στις γύρω περιοχές. Αυτό, όμως, αποτελεί παγκόσμιο πρόβλημα. Τόσο στις αναπτυσσόμενες όσο και στις αναπτυγμένες χώρες, παντού όπου η πυρηνική ενέργεια χρησιμοποιείται για την παραγωγή ενέργειας, υπάρχει κίνδυνος να συμβεί ατύχημα. Μπορούμε μόνο να ελπίζουμε πως τέτοια ατυχήματα θα είναι λίγα και μικρών διαστάσεων. Δεν υπάρχει σύστημα, το οποίο να είναι 100% ασφαλές. Το μόνο βέβαιο είναι πως κάθε ατύχημα, που έχει ως αποτέλεσμα την απελευθέρωση μεγάλων ποσοτήτων ραδιενέργειας, είναι αδιαμφισβήτητα σοβαρό. Το Τσερνομπίλ πρέπει να μας γίνει μάθημα.

Ένα άλλο πρόβλημα είναι η διατροφή. Υποσιτισμός και εσφαλμένες διατροφικές συνήθειες παρατηρούνται ακόμη και σε περιοχές, όπου οι τροφές είναι άφθονες. Σε συνεργασία με τον Οργανισμό Τροφίμων και Αγροτικής καλλιέργειας των Ηνωμένων Εθνών, έχει προγραμματισθεί να οργανωθεί ένα διεθνές συνέδριο για την ευαισθητοποίηση του κοινού, με θέμα τη διατροφή, το Δεκέμβριο του 1992. Μεγάλη προτεραιότητα πρέπει να δοθεί στην εκπαίδευση του πληθυσμού σε υγιεινές διατροφικές συνήθειες, καθώς και στη βρεφική και παιδική διατροφή. Οι ελλειμματικές διαταραχές του ιωδίου είναι μια ειδική περίπτωση, την οποία θα λύσει η τεχνολογία. Γι' αυτό η Γενική Συνέλευση του ΠΟΥ αποφάσισε να έχει στόχο την αντιμετώπιση των ελλειμματικών διαταραχών του ιωδίου.

Σε πολλές αναπτυσσόμενες χώρες, παρατηρείται σταθερή μείωση στις δαπάνες των κυβερνήσεων για την υγεία. Έλλειψη οικονομικής ανάπτυξης, ελάττωση δαπανών για άλλες υπηρεσίες υγείας (επιμόρφωση, υδροδότηση κ.λπ.) και φυσικές καταστροφές που συμβαίνουν επανηλειμμένως σε ορισμένες χώρες έχουν ως συνέπεια να παραμένουν εκατομμύρια ανθρώπων απροστάτευτοι στις αρχές της νέας δεκαετίας. Στην πραγματικότητα, πολλοί έχουν ήδη χάσει μέρος από τις δύσκολα κερδισμένες κοινωνικές κατακτήσεις τους.

Πρέπει λοιπόν να δούμε την υγεία των ανθρώπων ως απαραίτητη προϋπόθεση για ανάπτυξη και, επομένως, να επενδύσουμε στην ανθρώπινη υγεία. Δεν μπορούμε να επιτρέψουμε χρέη κρατών να προκαλούν απώλειες σε ανθρώπινες ζωές. Οι λαοί παίζουν τον κεντρικό ρόλο, τόσο στην ανάπτυξη όσο και στην κατανάλωση. Η πρόοδος των κρατών βασίζεται στις προσδοκίες των λαών τους. Αποτελεί ανθρώπινο δικαίωμα να έχει κανείς την ευκαιρία να είναι υγιής. Αυτό το ανθρώπινο δικαίωμα μπορεί να διασφαλισθεί μόνο με ειρήνη, ισότητα και δικαιοσύνη. Στην πράξη, πρέπει πρώτα να ελαττώσουμε τα χρέη που επιβαρύνουν ορισμένες χώρες, ιδίως τις φτωχές και μη προνομιούχες.
